

Remissvar av promemorian Aktivering av civilplikt inom den kommunala räddningstjänsten och elförsörjningsområdet

Bakgrund

Regeringskansliet har i remiss avseende promemorian Fö2023/01488 utsett Skara kommun som remissinstans. Samhällsskydd mellersta Skaraborg bedriver räddningstjänst för Falköping, Götene, Skara och Tidaholms kommuner och har tagit fram underlag för besvarande av remissen åt Skara kommuns kommunstyrelse.

Promemorian handlar om aktivering av civilplikt inom räddningstjänst och elförsörjningsområdet.

Detta remissvar avgränsas till att endast behandla räddningstjänst.

Civilplikt inom kommunal räddningstjänst

Skara kommun ser positivt på en aktivering av civilplikt. Detta skulle ge stora fördelar för att kunna utöka krigsorganisationen för räddningstjänsten.

Utbildning av ny personal genom civilplikt för den kommunala räddningstjänsten behöver prioriteras då vi också i vår omvärldsbevakning kan se att krigets verklighet kommer ställa utökade krav på personal, materiel och utbildningar inom räddningstjänst.

Både utbildningen Skydd mot olyckor (SMO) och Grundutbildning för räddningstjänstpersonal (GRIB) har under överskådlig tid inriktats på fredstida olyckshändelser där fokus inte legat på antagonistiska hot. Skara kommun delar bedömningen att personal som genomfört aktuella utbildningar, och som sedan inte längre är anställda inom räddningstjänst, lär ha den förmåga och kompetens som krävs för att fullgöra civilplikt och det vore samhällsekonomiskt klokt att ta ut dessa för att snabbt öka antalet civilpliktiga och i förlängningen krigsplacerade.

Skara kommun kan se att den personal som idag ingår i våra befintliga personalgrupper också skulle behöva genomgå de utbildningar som idag inte är beaktade i SMO och GRIB. Huruvida fortbildning av anställda inom kommunal räddningstjänst lämpligen sker inom ramen för civilplikt eller genom vanlig utbildning är något som beaktas men oavsett behöver utbildning ske. Under en period av återtag skulle det belasta den kommunala räddningstjänsten med ökade kostnader som följd men vi kan å andra sidan se en fördel med att få relevant utbildning för våra medarbetare.

Utredningar om annan utredning än mönstring och framställning om krigsplaceringar.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) är den lämpliga myndigheten för att samordna utbildningar av civilpliktiga likväl som att ta ut lämpliga individer inför utbildningar samt ordna repetitionsutbildningar varför Skara kommun ställer sig bakom förslaget i de delarna.

Den avvikelse som uppmärksammas kring ansvarsprincipen är dock värt att kommentera. I korthet så vill författarna bakom promemorian att MSB ska hantera hela processen kring en civilpliktig fråga

utredning, utbildning, placering och avveckling. De kommunala räddningstjänsterna är dock de som känner sin organisation likväl som sitt närområde med risker och förutsättningar varför de kommer få fungera som beställare till MSB om behov. I grunden behöver det inte vara något problem. Men risken Skara kommun kan se är att det blir längre distans till vår tänkta personal. I syfte att skapa något som kan jämföras med förbandsanda behöver personalen ha en tydlig koppling till aktuell organisation och gärna en geografisk koppling för att vid lämpliga tillfällen kunna möjliggöra kontakt. Skara kommun önskar inte mer administration men ser också risken med att avhända sig administration kring personal att man inte har samma kontroll och koll på densamma. Målet för personal som tillförs vid höjd beredskap är ju att kunna fylla ut leden med kompetent personal. Behov finns därmed att samövas mot aktuell organisation likväl som att träna med den materiel som aktuell organisation innehar då den som bekant kan skilja sig mellan olika organisationer.

Utbildningsplatser för civilplikt

Enligt promemorian så nämns att MSB vill upphandla utbildning av GRIB för att kunna växla över utbildning för civilpliktiga på sina befintliga skolor. Vart utbildning bedrivs av MSB kan diskuteras men Skara kommun vill höja ett varningens finger över att förflytta skolverksamhet som bedrivs av MSB då vi finner att den omfattningen som MSB lyckas genomföra utbildningar är långt ifrån de behov som finns inom den kommunala räddningstjänsten. Jämför skrivelsen från Räddningsregion östra Svealand, 20230926, riktat till MSB vars slutsatser Skara kommun står bakom.

Även om det nämns i promemorian specifikt kring GRIB så har MSB under flera år inte lyckats utöka SMO-platser och Skara kommun kan känna en oro över att göra om inriktning på utbildningarna på MSB:s skolor samtidigt som det inte är fullgott för det fredsmässiga behovet.

Det finns utbildningsplatser som kan tas i bruk för att genomföra utbildningar inom civilplikt utan att störa befintlig verksamhet vid MSB:s skolor såsom övningsfältet Hasslum i Skövde. Enligt den bedömningen som MSB själva uppskattat angående antal som ska krigsplaceras så nämns minst 16000 individer. Dessa ska sedan rotera på 10 år, således ska varje år 1600 civilpliktiga utbildas om det ska fördelas jämnt över åren.

Konsekvenser

Civilplikt liksom krigsplacering kommer innebära ett visst ingrepp i den enskildes fri och rättigheter. Dock finner Skara kommun att det är en rimlig avvägning och står bakom att civilplikt och krigsplacering sker inom kommunal räddningstjänst.

För den kommunala räddningstjänsten skulle en utökning av personal vid höjd beredskap kraftigt bidra till att förmåga bibehålls över tid likväl som bidra till att öka densamma. Utbildningsinsatser specifikt kring händelsetyper relaterade till krigföring är av stor vikt att de genomförs och kommer att stärka förmågan inom kommunal räddningstjänst.

Den personal vid de kommunala räddningstjänsterna som tas ut för repetitionsutbildning kommer inte att innebära en marginell konsekvens för kommunerna som beskrivs i promemorian. Skara kommun förstår behovet av utbildning och välkomnar den men delar inte bedömningen att det endast skulle bli en marginell påverkan på verksamheten.

I de konsekvenser som nämns för MSB (se s. 24) nämns att den förmåga som MSB kan se för 2024 är att utbilda 300 individer. Det är väldigt långt från det behovet som MSB själva räknat fram om 16000

fördelat på 10 år. Skara kommun delar bedömningen att MSB behöver utöka sina utbildningsplatser och anser att man bör titta brett för att nå upp i målet om att utbilda 1600 civilpliktiga per år.

Det kommunala självstyret påverkas i någon mån genom att MSB övertar personalplanering och hantering av civilpliktig personal. Det bör inte vara några problem i de delarna men det finns en risk att det istället för att bli en utökad kommunal räddningstjänst kan bli en parallell organisation där kontakten mot den organisation som de tillhör blir liten eller uteblir vilket skulle vara vanskligt.

De ekonomiska konsekvenserna för kommunerna beskrivs i promemorian som marginellt ökade. Skara kommuns uppfattning är att kostnaderna för att vid höjd beredskap kunna dubbla personalstyrkan (uppskattningsvis) inte skulle innebära marginellt ökade kostnader då all räddningspersonal ska utrustas med personlig utrustning, gruppmateriel och fordon. De kommunala räddningstjänsterna tillser att utrustning och materiel finns till befintlig personal. Om den civilpliktiga personalen förväntas utrustas av kommunerna kommer detta vara kostnadsdrivande. Det kvarstår både ansvarsfrågor om vart detta ansvar ska hamna likväl om vilken typ av utrustning som ska finnas.

Sammanfattning

Skara kommun står bakom att aktivera civilplikt inom kommunal räddningstjänst och ser att MSB lämpligen kan genomföra uttagning, utbildning och placering av personalen. Skara kommun ser dock en risk med tillhörigheten och kopplingen till de lokala organisationerna som måste beaktas under den perioden som personalen är krigsplacerad.

Utbildningsplatser är uppenbart för få inom MSB:s egen regi och behöver utökas. Skara kommuns uppmaning är att genomföra civilpliktsutbildning på flera ställen i Sverige och lokalt för vår del önskar vi att den ska kunna genomföras i Hasslums övningsfält i Skövde.

De ekonomiska konsekvenserna som kan komma att drabba kommunerna anser Skara kommun inte är utredda i tillräcklig mån och delar inte bedömningen om att kommunerna endast kommer att drabbas av marginellt ökade kostnader.

Kommunstyrelsen
Skara kommun

REMISS AV PROMEMORIAN AKTIVERING AV CIVILPLIKT INOM DEN KOMMUNALA RÄDDNINGSTJÄNSTEN OCH ELFÖRSÖRJNINGSSOMRÅDET

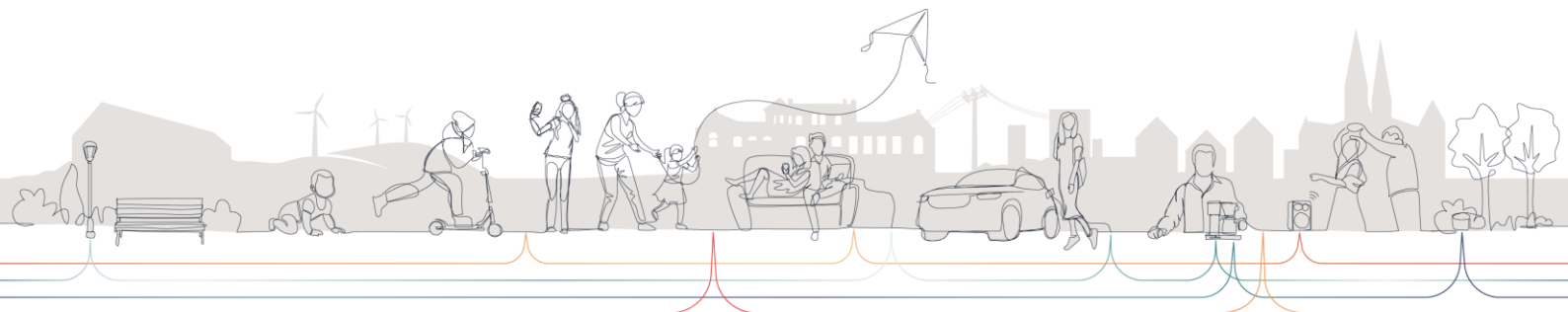
SAMMANFATTNING

Skara Energi tillstyrker förslaget och föreslår följande tillägg:

- Förslaget borde inkludera fler verksamheter, såsom:
 - vatten och avlopp
 - fiberverksamhet
 - fjärrvärme
- Civilpliktiga ska även kunna knytas till lokala energiföretag och inte bara Svenska Kraftnät.

Skara Energi

Magnus Jacobsson
VD

§ 249

Diarienummer KS 2023/376

Remiss promemorian aktivering av civilplikt inom den kommunala räddningstjänsten och elförsörjningsområdet

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen fattar beslut om att ställa sig bakom remissvar som sammanställs gällande promemorian Aktivering av civilplikt inom den kommunala räddningstjänsten och elförsörjningsområdet Fö2023/01488 och skicka in remissvaret till Regeringskansliet.

Beslutet fattas med omedelbar justering.

Sammanfattning av ärendet

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg har angett följande i sitt svar på remissen;

Skara kommun står bakom att aktivera civilplikt inom kommunal räddningstjänst och ser att MSB lämpligen kan genomföra uttagning, utbildning och placering av personalen.

Skara kommun ser dock en risk med tillhörigheten och kopplingen till de lokala organisationerna som måste beaktas under den perioden som personalen är krigsplacerad.

Utbildningsplatser är uppenbart för få inom MSB:s egen regi och behöver utökas. Skara kommuns uppmaning är att genomföra civilpliktsutbildning på flera ställen i Sverige och lokalt för vår del önskar vi att den ska kunna genomföras vi Hasslums övningsfält i Skövde.

De ekonomiska konsekvenserna som kan komma att drabba kommunerna anser Skara kommun inte är utredda i tillräcklig mån och delar inte bedömningen om att kommunerna endast kommer att drabbas av marginellt ökade kostnader.

Skara Energi AB tillstyrker förslaget och föreslår följande tillägg:

Förslaget borde inkludera fler verksamheter, såsom:

- vatten och avlopp
- fiberverksamhet
- fjärrvärme

Civilpliktiga ska även kunna knytas till lokala energiföretag och inte bara Svenska Kraftnät.

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum
2023-11-08

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Remiss av promemorian Aktivering av civilplikt inom den kommunala räddningstjänsten och elförsörjningsområdet

Remissmissiv Promemorian Aktivering av civilplikt inom den kommunala räddningstjänsten och elförsörjningsområdet

Förslag till remissvar från SMS gällande aktivering av civilplikt inom den kommunala räddningstjänsten och elförsörjningsområdet

Tjänsteutlåtande Remissvar Skara kommun gällande aktivering av civilplikt inom den kommunala räddningstjänsten och elförsörjningsområdet

Svar på remiss gällande aktivering av civilplikt från Skara Energi AB

Skrivelse beträffande kompetensförsörjning Räddningsregion östra Svealand
(ej medskick till remissvaret till Regeringskansliet)

Beslutet ska skickas till

Regeringskansliet

Nämnden för Samhällsskydd Mellersta Skaraborg

Skara Energi AB

Justerare

Utdragsbestyrkande